

Trond Kristoffersen

**Årsregnskapet
en grunnleggende innføring
6. utgave 2019**

Løsninger på oppgaver i oppgavesamlingen for faglærer

Del IIa (kapittel 16-30) (22 % skatt).

Mars 2019

Oppgave 19.4

Virksomheten til Lise Berg er organisert som et enkeltpersonforetak. Et salg av virksomheten regnes som salg av hver enkelt eiendel og gjeldspost i virksomheten. Bokført verdi av egenkapitalen (Berg kapital) i Berg Handel er på 240 000 kroner. Hans Skog har kjøpt hele virksomheten for 640 000 kroner i kontantvederlag. Han har dermed betalt en merverdi på 400 000 kroner (= 640 000 – 240 000) utover bokført verdi av eiendeler og gjeld. En analyse av kjøpet blir slik:

Netto kjøpesum/kontantvederlag		640 000 kroner
+ Overtakelse av gjeld		360 000 kroner
= Brutto vederlag	=	1 000 000 kroner
▪ Bygning (virkelig verdi)		(750 000 kroner)
▪ Varelager (virkelig verdi)		(140 000 kroner)
▪ Kundefordringer		(60 000 kroner)
= Merverdi/goodwill	=	50 000 kroner

Kjøpet bokføres slik:

	Hans Skog 01.01.20x1		Kjøp av virksomhet		Berg Handel ved Hans Skog. Balanse etter kjøp	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Goodwill	0		50 000		50 000	
Bygning	0		750 000		750 000	
Varelager	0		140 000		140 000	
Kundefordring	0		60 000		60 000	
Bankinnskudd	640 000			640 000	0	
Skog kapital		640 000				640 000
Lån		0		360 000		360 000
Sum balanse	640 000	640 000			1 000 000	1 000 000
Sum transaksjon			1 000 000	1 000 000		

Det forutsettes at virksomheten drives videre under samme navn, Dalen Handel, men med ny eier (innehaver). Eiendeler og gjeld er i åpningsbalansen er i foretaket til Hans Skog oppført til virkelig verdi ved kjøpet.

Oppgave 20.4

Spørsmål a:

Ved bruk av lineære avskrivninger beregnes de årlige avskrivningene med utgangspunkt i opprinnelig kostpris redusert for eventuell restverdi. De årlige avskrivningene er like store og utgjør:

$$\frac{\text{Kostpris}}{\text{Økonomisk levetid}} = \frac{200\ 000}{5\ \text{år}} = 40\ 000\ \text{kroner per år.}$$

Balanseverdien og avskrivningene for de enkelte år utgjør:

	Balanseverdi 01.01.	Avskrivninger	Balanseverdi 31.12.
20x1	200 000	40 000	160 000
20x2	160 000	40 000	120 000
20x3	120 000	40 000	80 000
20x4	80 000	40 000	40 000
20x5	40 000	40 000	0

Varebilen vil være (fullt) avskrevet (til null) ved utløpet av levetiden ved utgangen av 20x5.

Spørsmål b:

Dersom restverdien er 40 000 kroner, vil de årlige avskrivningene utgjøre:

$$\frac{\text{Kostpris} - \text{restverdi}}{\text{Økonomisk levetid}} = \frac{160\ 000}{5\ \text{år}} = 32\ 000\ \text{kroner per år.}$$

Balanseverdien og avskrivningene for de enkelte år utgjør:

	Balanseverdi 01.01.	Avskrivninger	Balanseverdi 31.12.
20x1	200 000	32 000	168 000
20x2	168 000	32 000	136 000
20x3	136 000	32 000	104 000
20x4	104 000	32 000	72 000
20x5	72 000	32 000	40 000

Balanseverdien ved utløpet av levetiden ved utgangen av 20x5 tilsvarer restverdien.

Oppgave 20.5

Spørsmål a:

De årlige avskrivningene av kostprisen utgjør:

$$\frac{\text{Kostpris}}{\text{Økonomisk levetid}} = \frac{10\ 000\ 000}{10\ \text{år}} = 1\ 000\ 000\ \text{kroner per år.}$$

Påkostningen er balanseført per 01.01.20x6 og den gjenværende levetiden for bygget er på dette tidspunktet fem år. Påkostningen må avskrives over byggets gjenværende levetid.

$$\frac{\text{Kostpris}}{\text{Økonomisk levetid}} = \frac{5\,000\,000}{5 \text{ år}} = 1\,000\,000 \text{ kroner per år.}$$

Dette gir følgende balanseverdier og avskrivninger for de enkelte årene:

	Balanseverdi 01.01.	Tilgang	Avskrivninger	Balanseverdi 31.12.
20x1	10 000 000	0	1 000 000	9 000 000
20x2	9 000 000	0	1 000 000	8 000 000
20x3	8 000 000	0	1 000 000	7 000 000
20x4	7 000 000	0	1 000 000	6 000 000
20x5	6 000 000	0	1 000 000	5 000 000
20x6	5 000 000	5 000 000	2 000 000	8 000 000
20x7	8 000 000	0	2 000 000	6 000 000
20x8	6 000 000	0	2 000 000	4 000 000
20x9	4 000 000	0	2 000 000	2 000 000
20x10	2 000 000	0	2 000 000	0

Ved utløpet av levetiden i slutten av 20x10 er både kostprisen og påkostningen avskrevet til null.

Spørsmål b:

Dersom påkostningen påvirker levetiden, må både balanseverdien per 01.01. samt påkostningen avskrives over gjenværende levetid. Ny gjenværende og forlenget levetid per 01.01.20x6 blir dermed på åtte år (= 5 + 3 år). Dette gir følgende nye årlige avskrivninger fra og med 20x6:

$$\frac{\text{Balanseverdi}}{\text{Økonomisk levetid}} = \frac{10\,000\,000 \text{ kr.}}{8 \text{ år}} = 1\,250\,000 \text{ kroner per år.}$$

Dette gir følgende korrigerede balanseverdier samt avskrivninger for de siste årene:

	Balanseverdi 01.01.	Tilgang	Avskrivninger	Balanseverdi 31.12.
20x6	5 000 000	5 000 000	1 250 000	8 750 000
20x7	8 750 000	0	1 250 000	7 500 000
20x11	3 750 000	0	1 250 000	2 500 000
20x12	2 500 000	0	1 250 000	1 250 000
20x13	1 250 000	0	1 250 000	0

Ved utløpet av den forlengede levetiden i slutten av 20x13 er både kostprisen samt påkostningen avskrevet til null.

Oppgave 20.11

Tomta klassifiseres som et anleggsmiddel og skal vurderes i samsvar med regnskapsloven § 5-3. En tomt har ikke begrenset levetid og skal ikke avskrives. Ved varig verdinedgang skal tomta nedskrives til virkelig verdi. Når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er tilstede, skal nedskrivningen reverseres. Dette gir følgende behandling i regnskapet:

AS Otta Industri				
Balanse per	31.12.20x6	31.12.20x5	31.12.20x2	1.1.20x1
Tomt	3,0 mill.	2,6 mill.	1,8 mill.	3,0 mill.

Resultatregnskap	20x6	20x5	20x2
Nedskrivning	0	0	(1,2 mill.)
Reversering av nedskrivning	0,4 mill.	0,8 mill.	0
	0,4 mill.	0,8 mill.	(1,2 mill.)

Reversering av nedskrivning er begrenset av virkelig verdi og kostpris. Dersom tomta balanseføres til en høyere verdi enn kostprisen på 3 millioner kroner, vil dette være en oppskrivning. Oppskrivning er ikke tillatt etter regnskapsloven § 5-3.

Oppgave 20.13

En tabellarisk avslutning av regnskapet blir som følger:

Idas Gode Råd	Saldobalanse per 31.12.20x1		Posterings		Resultat 20x1		Balanse per 31.12.20x1	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1100 Bygning	2 400 000		³ 100 000	⁴ 70 000			2 430 000	
1150 Tomt	250 000			¹ 150 000			100 000	
1230 Varebil	150 000			² 20 000				
				² 130 000			0	
1920 Bankinnskudd	260 000						260 000	
2050 Kapitalkonto Bakken		465 000		⁶ 58 500				523 500
2210 Lån		2 250 000						2 250 000
2950 Påløpne renter		15 000		⁵ 1 500				16 500
3100 Salgsinntekt		800 000				800 000		
3810 Salgssum solgt bil		120 000	² 130 000	² 10 000		0		
6000 Avskrivning bygning			⁴ 70 000		70 000			
6010 Avskrivning varebil			² 20 000		20 000			
6050 Nedskrivning tomt			¹ 150 000		150 000			
6360 Renhold			³ 25 000		25 000			
6600 Vedlikehold bygning	80 000				80 000			
6610 Oppussing lokaler	125 000			³ 125 000	0			
6800 Kontorutgifter	146 000				146 000			
7030 Driftsutgifter bil	29 000				29 000			
7800 Tap ved salg varebil			² 10 000		10 000			
8150 Renter på lån	210 000		⁵ 1 500		211 500			
					741 500	800 000		
8800 Årsoverskudd			⁶ 58 500		58 500			
Sum	3 650 000	3 650 000	565 000	565 000	800 000	800 000	2 790 000	2 790 000

1 Nedskrivning tomt

Tomta er anleggsmiddel og skal i samsvar med regnskapsloven § 5-3 nedskrives til virkelig verdi. Nedskrivningen er på 150 000 kroner (= 250 000 – 100 000).

2 Gevinst eller tap ved salg av varebilen

Varebilen avskrives lineært over økonomisk levetid. Bilen er solgt midt i året og avskrives for et halvt år for regnskapsåret 20x1:

$$= \frac{\text{Kostpris} \cdot 6}{\text{Økonomisk levetid} \cdot 12} = \frac{240\,000 \cdot 6}{6 \cdot 12} = 20\,000 \text{ kroner}$$

Balanseført verdi på salgstidspunktet sammenstilles med salgssummen for å beregne en gevinst eller tap ved salget:

Salgssum		120 000 kroner
Balanseverdi 1.1.20x1	150 000	
– Avskrivning i 20x1 (halvt år)	(20 000)	
= Balanseført verdi per 30.6.20x1		(130 000 kroner)
= Tap ved salg	=	10 000 kroner

Balanseført verdi på salgstidspunktet var større enn salgssummen. Salget har dermed gitt et tap. Tapet føres som en kostnad i resultatregnskapet.

3. Oppussing av bygning

Påkostning skal balanseføres, mens vedlikehold (renhold) skal kostnadsføres. Påkostningen har skjedd i slutten av året og påvirker ikke årets avskrivninger.

4. Avskrivning av bygningen

Årlig avskrivning av bygningen er på 70 000 kroner ($= 3\,500\,000 / 50$).

5. Påløpne, ikke betalte renter på lån

Påløpne, ikke betalte renter per 31. desember 20x1 er økt med 1 500 kroner ($= 16\,500 - 15\,000$).

6. Årets overskudd

Årets overskudd på 58 500 kroner ($= 800\,000 - 741\,500$) overføres til Bakkens kapitalkonto i balansen.

Oppgave 21.5

Spørsmål a:

FIFO-metoden gir følgende kostpris for varebeholdningen per 31. desember 20x1:

01.12.	Inngående beholdning	12 enheter · 3 000 kroner	36 000 kroner
02.12.	Kontantsalg	(6 enheter · 3 000 kroner)	18 000 kroner)
08.12.	Kredittsalg (- retur)	(4 enheter · 3 000 kroner)	12 000 kroner)
15.12.	Kjøp	9 enheter · 2 940 kroner	26 460 kroner
23.12.	Kontantsalg	(2 enheter · 3 000 kroner)	6 000 kroner)
		(1 enhet · 2 940 kroner)	2 940 kroner)
<hr/>			
31.12.	Beholdning		
	Kjøp 12.12.	8 enheter · 2 940 kroner	23 520 kroner
	Sum		= 23 520 kroner

Varebeholdningen per 31. desember 20x1 består ved bruk av FIFO-metoden av de sist innkjøpte. Det vil si rest av varene som ble innkjøpt den 15. desember 20x1 til en netto pris av 2 940 kroner per enhet (= 3 000 · 98 %)

Knut Dal Handel		1230 Varebil		1460 Varelager		1500 Kundefordring		1920 Bankinnskudd		2050 Dal kapital	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
IB		80 000		36 000		4 000		30 000			82 000
Kontantsalg	1							30 000			
Innbetaling	2					4 000	4 000				
Betaling	3							8 000			
Kredittsalg	4					25 000					
Kredittkjøp	5										
Husleie	6							14 000			
Kontormat.	7							7 400			
Vareretur	8					5 000					
Innbetaling	9					20 000	19 600				
Kontantsalg	10						15 000				
Annonse	11							9 400			
Rente/avdrag	12							10 700			
Avskrivning	13		5 000								
Endring lager	14				12 480						
Råbalanse		80 000	5 000	36 000	12 480	29 000	29 000	98 600	49 500		82 000
Til resultat										10 840	
Til balanse			75 000		23 520				49 100	71 160	
Sum		80 000	80 000	36 000	36 000	29 000	29 000	98 600	98 600	82 000	82 000

Knut Dal		2210 Lån		2400 Leverandørgj.		3100 Salgsinntekt		4300 Varekjøp		Div. kostnader	
		Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
IB			60 000		8 000						
Kontantsalg	1						30 000				
Innbetaling	2										
Betaling	3			8 000							
Kredittsalg	4						25 000				
Kredittkjøp	5				26 460			26 460			
Husleie	6									14 000	
Kontormat.	7									7 400	
Vareretur	8					5 000					
Innbetaling	9					400					
Kontantsalg	10						15 000				
Annonse	11									9 400	
Rente/avdrag	12	10 000								700	
Avskrivning	13									5 000	
Endring lager	14							12 480			
Råbalanse		10 000	60 000	8 000	34 460	5 400	70 000	38 940		36 500	
Til resultat						64 600			38 940		36 500
Til balanse		50 000		26 460							
Sum		60 000	60 000	34 460	34 460	75 000	70 000	38 940	38 940	36 500	36 500

- a) Kredittsalg : 5 enheter · 5 000 kroner = 25 000 kroner.
 b) Kredittkjøp: (9 enheter · 3 000 kroner) · 0,98 = 26 460 kroner. Rabatten på 540 kroner (= 27 000 · 2 %) reduserer varekjøpet.
 c) Vareretur kunde: En enhet á kr 5 000 kroner = 5 000 kroner godskrives kunden.
 d) Innbetaling fra kunde : (4 enheter · 5 000) · 0,98 = 19 600 kroner. Rabatten på 400 kroner (= 20 000 · 2 %) reduserer salgsinntekten.
 e) Avskrivning inventar for desember: 300 000 · 0,2/ 12 = 5 000 kroner.
 f) Varelageret vurderes etter laveste verdis prinsipp. Alle varene er forutsatt å kunne selges til full pris. Varelageret verdsettes derfor til kostpris på 23 520 kroner (se foran).
 Varebeholdningen er i perioden redusert med 12 480 kroner (= 36 000 – 23 520).

Knut Dal Handel				Knut Dal Handel			
Resultatregnskap desember 20x1				Balanse per 31. desember 20x1			
Kostnader		Inntekter		Eiendeler		Egenkapital og gjeld	
Varekjøp	38 940	Salgsinntekt	64 600	Varebil	75 000	Dal kapital	71 160
Husleie	14 000			Varebeholdning	23 520	Lån Kredittbanken	50 000
Kontormat.	7 400			Bankinnskudd	49 100	Leverandørgjeld	26 460
Annonse	9 400						
Avskrivning	5 000						
Renter	700						
	75 440		64 600				
		Underskudd	10 840				
	75 440		75 440				
					147 620		147 620

Resultatet viser et underskudd på 10 840 kroner (= 75 440 – 64 600). Underskuddet reduserer egenkapitalen (Dal kapitalkonto) i balansen ved slutten av perioden.

Spørsmål b:

Varelageret vurderes etter laveste verdis prinsipp. Dette gir følgende ny vurdering av varelageret per 31.12.20x1:

	Antall	Kostpris per enhet	Sum kostpris	Virkelig verdi	LVP
Ukurante	3	2 940	8 820	¹ 7 200	7 200
Kurante	5	2 940	14 700	25 000	14 700
Sum	8		23 520		21 900

¹ 3 enheter · 2 400 kroner per enhet, dvs. 7 200 kroner.

De kjolene som er skadet verdsettes til virkelig verdi. Varebeholdningen må nedskrives med 1 620 kroner (= [2 940 – 2 400] · 3), fra 23 520 kroner til 21 900 kroner. Virkningen for regnskapet er at varelageret reduseres og varekostnaden øker med 1 620 kroner. Resultatet blir dårligere slik at egenkapitalen ved slutten av perioden blir tilsvarende redusert.

Oppgave 23.6

Spørsmål a:

Kundefordringer er et omløpsmiddel og skal i samsvar med regnskapsloven § 5-2 vurderes etter laveste verdis prinsipp. Hovedregelen er at hver enkelt fordring skal vurderes individuelt i samsvar med laveste verdis prinsipp. Dette gir følgende vurdering av kundefordringene:

Kundefordringer 31.12.20x1	Pålydende verdi	Virkelig verdi	Tap (netto)
AS Dårlig Betaler	62 500	31 250	1) 31 250
AS LuftsloTT	93 750	0	2) 93 750
Per Olsen	(12 500)	0	3) (12 500)
Andre fordringer	106 250	98 250	4) 8 000
	250 000	129 500	120 500
		– MVA.	5) (22 500)
		Netto tap	98 000

- 1) Forventet tap (inkl. mva.): $62\,500 \cdot 50\% = 31\,250$ kroner
- 2) Konstatert tap (inkl. mva.) er på 93 750 kroner.
- 3) Gjelder inngått på tidligere nedskrevne fordringer (inkl. mva.)
- 4) Forventet tap er regnet eksklusive mva.
- 5) $(31\,250 + 93\,750 - 12\,500) / 1,25 \cdot 0,25 = 22\,500$ kroner

Andel merverdiavgift i tapte fordringer vil bedriften få tilbake fra det offentlige. Tap på kundefordringer regnes derfor netto eksklusive merverdiavgift. Netto tap er på 98 000 kroner og består av:

Tap på fordringer 20x1 (netto)	Bruttobeløp	– 25 % mva	Nettobeløp
AS Dårlig Betaler	31 250	¹⁾ – 6 250	25 000
AS LuftsloTT	93 750	– 18 750	75 000
Andre kunder			8 000
			= 108 000
Per Olsen	– 12 500	2 500	(10 000)
= Netto tap	112 500	– 22 500	= 98 000

- 1) $31\,250 / 1,25 \cdot 0,25 = 6\,250$ kroner.

Kundefordringene er i balansen vurdert til nettoverdien (virkelig verdi) på 129 500 kroner (= 31 250 + 106 250 – 8 000). Beløpet er inklusive merverdiavgift. Tap på kundefordringer regnes netto eksklusive merverdiavgift og er på 98 000 kroner. Beløpet består av forventet og konstatert tap på 108 000 kroner redusert for 10 000 kroner i inngått på tidligere nedskrevne fordringer. Bokføring på konto blir:

	Debet	Kredit
Kundefordringer (balanse)		112 500
Avsetning tap (balanse)		8 000
Oppgjør MVA (balanse)	22 500	
Tap på fordringer (resultat)	108 000	
Inngått på tidligere nedskrevne fordringer (resultat)		10 000
	130 500	130 500

Oppgave 23.5

Avslutningen av regnskapet per 31. desember 20x1 blir slik:

Jan Warø Handel	Saldobalanse per 31.12.20x1		Posteringer		Resultat 20x1		Balanse per 31.12.20x1	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1230 Varebil	125 000			^{1a} 37 500				0
1460 Varebeholdning	300 000		² 15 000	^{1b} 87 500			315 000	
1500 Kundefordringer	150 000			³ 20 000			121 000	
1580 Avsetning tap		10 000		⁴ 9 000				12 100
1700 Forskudd husleie	8 000		⁵ 4 000	⁴ 2 100			12 000	
1920 Bankinnskudd	267 000		⁶ 1 000				268 000	
2050 Kapitalkonto Warø		500 000	^{8a} 100 000	^{8b} 85 900				485 900
2060 Privatkonto Warø	100 000			^{8a} 100 000				
2380 Kassakreditt		56 000		⁷ 2 000				58 000
2400 Leverandørgjeld		160 000						160 000
3100 Salgsinntekt		1 700 000	³ 20 000			1 680 000		
3850 Salgssum varebil		80 000	^{1b} 80 000			0		
4300 Varekjøp	1 250 000			² 15 000	1 235 000			
6010 Avskrivning	0		^{1a} 37 500		37 500			
6300 Husleie	148 000			⁵ 4 000	144 000			
7800 Tap varebil	0		^{1b} 87 500	^{1b} 80 000	7 500			
7830 Tap på fordringer	22 000		⁴ 2 100					
			⁴ 9 000		33 100			
Andre driftsutgifter	132 200				132 200			
8050 Renteinntekt		4 000		⁶ 1 000		5 000		
8150 Rentekostnad	7 800		⁷ 2 000		9 800			
					1 599 100	1 685 000		
8800 Årsoverskudd			^{8b} 85 900		85 900			
Sum	2 510 000	2 510 000	444 000	444 000	1 685 000	1 685 000	716 000	716 000

1. Vebilen avskrives lineært over økonomisk levetid. Bilen er solgt i slutten av september og avskrives for 9 måneder for regnskapsåret 20x1:

$$= \frac{\text{Kostpris} \cdot 9}{\text{Økonomisk levetid} \cdot 12} = \frac{250\,000 \cdot 9}{5 \cdot 12} = 37\,500 \text{ kroner}$$

Balanseført verdi på salgstidspunktet sammenstilles med salgssummen for å beregne en gevinst eller tap ved salget:

Salgssum		80 000 kroner
Balanseverdi 1.1.20x1	125 000	
– Avskrivning i 20x1 (9 md.)	(37 500)	
= Balanseført verdi per 30.9.20x1		(87 500 kroner)
= Tap ved salg	=	7 500 kroner

Balanseført verdi på salgstidspunktet er større enn salgssummen. Salget har dermed gitt et tap. Tapet føres som en kostnad i resultatregnskapet.

2. Varelageret verdsettes til laveste verdis prinsipp etter regnskapsloven § 5-2.

	Kostpris	Virkelig verdi	LVP
Ukurante varer	60 000	25 000	25 000
Kurante varer	290 000	400 000	290 000
	350 000	425 000	315 000

Varebeholdningen økes med 15 000 kroner (= 315 000 – 300 000) i perioden

3. Varelageret verdsettes til laveste verdis prinsipp etter regnskapsloven § 5-2. Ukurante varer verdsettes til virkelig verdi på 25 000 kroner. De øvrige varene verdsettes til kostpris på 290 000 kroner (= 350 000 – 60 000). Sum varebeholdning er dermed på 315 000 kroner, en økning på 15 000 kroner (= 315 000 – 300 000) i perioden.
4. Varereturnen reduserer kundefordringene og salgsinntekten med 20 000 kroner. De returnerte varene var tatt hensyn til i verdsetting av varebeholdningen.
5. Kundefordringene verdsettes til laveste verdis prinsipp i regnskapsloven § 5-2. Dette gir følgende beregning:

	Fordring	Virkelig verdi	Tap
Rask Vekst AS	9 000	0	9 000
Andre kunder	121 000	108 900	^a 12 100
	130 000	108 900	21 100

^a 121 000 · 10 % = 12 100 kroner.

I balansen er det allerede foretatt avsetning til forventet tap. Avsetningskontoen økes med 2 100 kroner (= 12 100 – 10 000) i året. Konstatert tap på Rask Vekst AS kostnadsføres.

6. Husleiekostnaden er på 144 000 kroner (= 12 000 · 12). Forskuddsbetalt husleie i balansen øker med 4 000 kroner (= 148 000 – 144 000). Forskuddsbetalt i balansen viser etter korreksjonene husleien for en måned.
7. Opptjente, ikke bokførte renter på bankinnskudd per 31. desember 20x1 på 1 000 kroner.
8. Påløpne, ikke bokførte renter på kassakreditten per 31. desember 20x1 på 2 000 kroner.
9. Debetsaldoen på privatkontoen på 100 000 kroner og årets overskudd på 85 900 kroner (= 1 685 000 – 1 599 100) avsluttes mot eierens kapitalkonto i balansen.

I en balanse satt opp etter regnskapslovens regler presenteres kundefordringene netto etter avsetning til forventet tap med 108 900 kroner (= 121 000 – 12 100).

Oppgave 24.9

Alternativ a: FIFO og laveste verdis prinsipp

Bedriften har i løpet av regnskapsåret solgt aksjer. Kostprisen for solgte aksjer skal ifølge oppgaven tilordnes ved bruk av FIFO-metoden. Beregning av gevinst eller tap ved salg blir som følger:

Salgspris	(= 130 stk. · 130 kr)	16 900 kroner
Kostpris		
▪ 08.06.20x1	(= 100 stk. · 140 kr)	(14 000 kroner)
▪ 12.10.20x1	(= 30 stk. · 100 kr)	(3 000 kroner)
= Tap ved salg		(100 kroner)

Ved bruk av denne metoden anses de aksjene som er anskaffet først å være solgt først. Restbeholdningen på 70 enheter består av kostprisen for de sist innkjøpte, dvs. 70 aksjer kjøpt 12. oktober 20x1.

Aksjene skal ifølge oppgaven verdsettes i samsvar med laveste verdis prinsipp (LVP). Verdsettelsen av restbeholdningen på 70 aksjer per 31. desember 20x1 blir slik:

	Kostpris	Virkelig verdi	LVP
70 aksjer i Børs AS	¹ 7 000	² 10 500	7 000

¹ 70 aksjer · 100 kr per aksje = 7 000 kroner

² 70 aksjer · 150 kr per aksje = 10 500 kroner

Kostpris er lavest. Aksjene balanseføres derfor til kostpris i samsvar med LVP. Ingen endring av balanseverdien. Avslutningen av regnskapet per 31. desember 20x1 blir som følger:

BK- Konsulent	Saldobalanse per 31.12.20x1		Posteringer		Resultat 20x1		Balanse per 31.12.20x1	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
FIFO og LVP								
Aksjer	24 000			¹ 17 000				7 000
Bankinnskudd	326 000						326 000	
Egenkapital		224 400		² 108 600				333 000
Salgsinntekt		288 700				288 700		
Diverse driftsutgifter	180 000				180 000			
Salgssum aksjer		16 900	¹ 16 900			0		
Tap ved salg	0		¹ 17 000	¹ 16 900	100			
Årsoverskudd	0		² 108 600		180 100	288 700		
Sum	530 000	530 000	142 500	142 500	288 700	288 700	333 000	333 000

¹ Gevinstberegning aksjesalg (se spørsmål a ovenfor)

² Årets overskudd på 108 600 kroner (= 288 700 – 180 100) overføres til egenkapitalen.

Tap ved aksjesalg er en finanskostnad.

Alternativ b: Veid gjennomsnitt og vurdering til virkelig verdi.

Kostprisen for solgte aksjer tilordnes ved bruk av veid gjennomsnitt (gjennomsnittsmetoden). Beregningen av kostprisen for aksjene blir slik:

$$\text{Kostpris per aksje: } \frac{(14\,000 + 10\,000)}{200} = 120 \text{ kroner per stk.}$$

Beregning av gevinst eller tap ved salget av aksjene gjøres slik:

Salgspris	(= 130 stk. · 130 kr)	16 900 kroner
– Kostpris	(= 120 stk. · 130 kr)	(15 600 kroner)
= Gevinst ved salg		= 1 300 kroner

Aksjene skal ifølge oppgaven verdsettes i samsvar med markedsverdi prinsippet. Verdssettelsen av restbeholdningen på 70 aksjer per 31. desember 20x1 blir slik:

	Kostpris	Virkelig verdi	Balanseverdi
70 aksjer i AS Børs	¹ 8 400	² 10 500	10 500

¹ 70 aksjer · 120 kroner per aksje = 8 400 kroner

² 70 aksjer · 150 kr per aksje = 10 500 kroner

Aksjene balanseføres til virkelig verdi i samsvar med markedsverdi prinsippet. Verdiøkningen på 2 100 kroner (= 10 500 – 8 400) er opptjent og inntektsføres i samsvar med opptjeningsprinsippet og vurderingsregelen i regnskapsloven § 5-8.

Avslutningen av regnskapet per 31. desember 20x1 blir som følger:

BK-Konsulent	Saldobalanse per 31.12.20x1		Posteringer		Resultat 20x1		Balanse per 31.12.20x1	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Aksjer	24 000		² 2 100	¹ 15 600			10 500	
Bankinnskudd	326 000						326 000	
Egenkapital		224 400		³ 112 100				336 500
Salgsinntekt		288 700				288 700		
Diverse driftsutgifter	180 000				180 000			
Salg aksjer		16 900	¹ 16 900			0		
Gevinst ved salg		0	¹ 15 600	¹ 16 900		1 300		
Verdiøkning aksje		0		² 2 100		2 100		
Årsoverskudd	0		³ 112 100		180 000	292 100		
Sum	530 000	530 000	146 700	146 700	292 100	292 100	336 500	336 500

¹ Gevinstberegning aksjesalg (se ovenfor)

² Verdiøkning aksjer (se ovenfor)

³ Årets overskudd på 112 100 kroner (= 292 100 – 180 000) overføres til egenkapitalen.

Både aksjegevinsten og verdiøkningen presenteres som en finansinntekt.

Oppgave 26.2

Renter skal føres som kostnad i den perioden de vedrører uavhengig av betalingstidspunktet. Renter og avdrag betales 30. juni hvert år. Årlig avdrag er på 150 000 kroner (= 600 000/4). Det betyr at det ved avslutning av regnskapet og inntil lånet er nedbetalt er det påløpt renter for et halvt år (6 måneder). Betalte renter gjelder for ett år.

	31.12.20x1	31.12.20x2	31.12.20x3	31.12.20x4	31.12.20x5
Lån	600 000	450 000	300 000	150 000	0
Påløpne renter	¹ 24 000	18 000	12 000	6 000	0

	30.6.20x2	30.6.20x3	30.6.20x4	30.6.20x5
Betalte renter	48 000	36 000	24 000	12 000

	20x1	20x2	20x3	20x4	20x5
Rentekostnad	24 000	² 42 000	30 000	18 000	6 000

$$^1 600\,000 \cdot 8\% \cdot 6/12 = 24\,000 \text{ kroner}$$

$$^2 48\,000 + 18\,000 - 24\,000 = 42\,000 \text{ kroner}$$

Et lån i utenlandsk valuta er en pengepost. Lånet verdsettes til dagskurs i samsvar med bestemmelsen i regnskapsloven § 5-9. Årlig verdiendring resultatføres.

	Euro	Dagskurs	Norske kroner	Endring
31.12.20x1	10 000	10	100 000	-
31.12.20x2	10 000	8	80 000	20 000
31.12.20x3	10 000	9	90 000	(10 000)
31.12.20x4	10 000	11	110 000	(20 000)
31.12.20x5	10 000	10	100 000	10 000

Balanse per 31.12.	20x5	20x4	20x3	20x2	20x1
Langsiktig gjeld					
Lån i norske kroner	0	0	150 000	300 000	450 000
Lån i euro	0	0	90 000	80 000	100 000
Kortsiktig gjeld					
Neste års avdrag LG	0	¹ 260 000	150 000	150 000	150 000
Påløpte renter	0	6 000	12 000	18 000	24 000

Resultatregnskap	20x5	20x4	20x3	20x2	20x1
Finansinntekt og finanskostnad					
Valutagevinst	10 000	0	0	20 000	0
Rentekostnad	(6 000)	(18 000)	(30 000)	(42 000)	(24 000)
Valutatap	0	(20 000)	(10 000)	0	0
	4 000	(38 000)	(40 000)	(22 000)	(24 000)

$$^1 150\,000 + 110\,000 = 260\,000 \text{ kroner}$$

Neste års avdrag på langsiktig lån er presentert som kortsiktig gjeld, jf. regnskapsloven § 5-13. Vi ser at rentekostnaden på lånet i norske kroner fra og med 20x2 reduseres årlig med 12 000 kroner (= 150 000 · 8 %).

Oppgave 26.6

Paulsen Økonomiservice	Saldobalanse per 31.12.20x1		Avslutnings- posterings		Resultat 20x1		Balanse per 31.12.20x1	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
1230 Personbil	250 000			¹ 50 000			200 000	
1810 Aksjer (børsnoterte)	40 000		³ 1 600	^{3b} 24 000			17 600	
1700 Forskuddsbetalt leie	7 000		² 4 000				11 000	
1920 Bankinnskudd	289 000		⁴ 1 000				290 000	
2050 Kapitalkonto Paulsen		165 000	⁷ 91 000	⁸ 103 941				177 941
2060 Privatkonto Paulsen	91 000			⁷ 91 000				
2210 Lån i Sparebanken		300 000						300 000
2770 Skyldig AGA		0		^{6b} 3 159				3 159
2940 Påløpte feriepenger		21 600		^{6a} 2 400				24 000
2960 Påløpte renter		11 000		⁵ 2 500				13 500
3100 Salgsinntekt		710 900				710 900		
5000 Lønn	200 000				200 000			
5090 Feriepenger	21 600		^{6a} 2 400		24 000			
5400 Arbeidsgiveravgift	28 425		^{6b} 3 159		31 584			
6010 Avskrivning	0		¹ 50 000		50 000			
6300 Leie av lokaler	136 000			² 4 000	132 000			
7790 Diverse driftsutgifter	149 975				149 975			
8050 Renteinntekter		2 900		⁴ 1 000		3 900		
8075 Salgssum aksjer		23 600	^{3a} 23 600					
8080 Verdiøkning aksjer		0		³ 1 600		1 600		
8150 Rentekostnad	22 000		⁵ 2 500		24 500			
8170 Tap aksjesalg	0		^{3b} 24 000	^{3a} 23 600	400			
					612 459	716 400		
8800 Årsoverskudd	0		⁸ 103 941		103 941			
Sum	1 235 000	1 235 000	307 200	307 200	716 400	716 400	518 600	518 600

1 Avskrivning av personbilen beregnes som:

$$= \frac{\text{Kostpris} - \text{restverdi}}{\text{Økonomisk levetid}} = \frac{(300\,000 - 50\,000)}{5} = 50\,000 \text{ kroner}$$

2 Husleie betales på forskudd. Dette gir følgende beregning:

Kostnadsført beløp	136 000 kroner
– Beregnet kostnad (= 11 000 kroner · 12 måneder)	(132 000 kroner)
	<u>4 000 kroner</u>
= For mye kostnadsført = Økt forskudd i balansen	

Forskuddsbetalt husleie i balansen blir dermed på 11 000 kroner (= 1 måned).

3 Beregning av gevinst eller tap ved salg av aksjer blir som følger:

Salgssum	(= 120 aksjer · 196,67 kroner per aksje)	23 600 kroner
– Kostpris	(= 120 aksjer · 200,00 kroner per aksje)	<u>(24 000 kroner)</u>
= Tap aksjesalg	(= 120 aksjer · 3,33 kroner per aksje)	<u>= 400 kroner</u>

Kostprisen for aksjene som ikke er solgt blir på 16 000 kroner (= 80 aksjer · 200 kroner per aksje). Vurdering av aksjeholdningen per 31.12.20x1:

Antall	Kostpris	Markedsverdi	Balanseverdi
80 aksjer	16 000	17 600	17 600
		(= 80 aksjer á 220 kroner)	

- Aksjene vurderes etter markedsverdi prinsippet. Verdiøkningen på aksjene på 1 600 kroner ($= 17\,600 - 16\,000$) inntektsføres på egen konto.
- 4 Ikke bokførte renter på bankinnskudd per 31.12.20x1 er på 1 000 kroner ($= 290\,000 - 289\,000$).
  - 5 Påløpte renter per 31. desember 20x1 er på 13 500 kroner ($= 300\,000 \cdot 9\% \cdot 6/12$). Økning av påløpte, ikke betalte renter per 31. desember 20x1 er på 2 500 kroner ($= 13\,500 - 11\,000$). Årets rentekostnad blir dermed på 24 500 kroner ($= 22\,000 + 2\,500$).
  - 6 Feriepengekostnaden er på 24 000 kroner ($= 200\,000 \cdot 0,12$). Økningen av påløpne feriepenger er dermed på 2 400 kroner ($= 24\,000 - 21\,600$). Arbeidsgiveravgiften for året utgjør 31 584 kroner ($= 224\,000 \cdot 0,141$). Ny avsetning er 3 159 kroner ($= 31\,584 - 28\,425$).
  - 7 Overføring av eiers privatkonto mot eiers kapitalkonto.
  - 8 Overføring av årsoverskuddet på 103 941 kroner ($= 716\,400 - 612\,459$) mot eiers kapitalkonto i balansen.

Oppgave 28.5

Skatteberegning AS				
Balanse per 31.12.	20x2	20x2	20x2	20x1
	Alt. c.	Alt. b.	Alt. a.	
Eiendeler				
Utsatt skattefordel	0	88	0	0
Varige driftsmidler	24 000	24 000	24 000	20 000
Bankinnskudd	6 000	6 000	6 000	5 000
	30 000	30 088	30 000	25 000
Egenkapital og gjeld				
Aksjekapital	3 000	3 000	3 000	3 000
Annen egenkapital	3 180	3 780	3 780	3 000
	6 180	6 780	6 780	6 000
Langsiktig lån	16 000	16 000	16 000	15 000
Utsatt skatt	110	0	220	88
Betalbar skatt	198	396	88	0
Skyldig aksjeutbytte	600	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	6 912	6 912	6 912	3 912
	30 000	30 088	30 000	25 000

Resultatregnskap			
	20x2	20x2	20x2
	Alt. c.	Alt. b.	Alt. a.
Salgsinntekt	10 000	10 000	10 000
Avskrivning	(2 500)	(2 500)	(2 500)
Andre driftskostnader	(6 500)	(6 500)	(6 500)
= Resultat før skatt	1 000	1 000	1 000
– Skattekostnad	(220)	(220)	(220)
= Årsresultat	780	780	780
Avsatt til utbytte	⁵ 600	0	0
Avsatt annen egenkapital	180	780	780

31.12.20x2	Alt. c.	Alt. b.	Alt. a.
Regnskapsmessig verdi	24 000	24 000	24 000
– Skattemessig verdi	(23 500)	(24 400)	(23 000)
= Midlertidig forskjell	⁴ 500	³ (400)	¹ 1 000
IB midlertidig forskjell	400	400	² 400
Endring i året	100	800	(600)

Resultat før skatt	1 000	1 000	1 000
Endring i midlertidig forskjell	(100)	800	(600)
= Skattemessig resultat	900	1 800	400
Betalbar skatt (22 %)	(198)	(396)	(88)
Endring i utsatt skatt	(22)	176	(150)
Skattekostnad (= 1 500 · 22 %)	(220)	(220)	(220)

- 1) Skatteøkende (positiv) forskjell gir utsatt skatt (gjeld), dvs. $1\,000 \cdot 22\% = 220$.
- 2) Utsatt skatt / skattesats = $88 / 0,22 = 400$
- 3) Skattereduserende (negativ) forskjell gir utsatt skattefordel (eiendel), dvs. $400 \cdot 22\% = 88$.
- 4) Skatteøkende (positiv) forskjell gir utsatt skatt (gjeld), dvs. $500 \cdot 22\% = 110$.
- 5) Aksjekapital · 20 % = $3\,000 \cdot 20\% = 600$.

Oppgave 28.6

Regnskapsmessig avskrivning er på 200 000 kroner (= 1 000 000/5). Skattemessig avskrivning er på 150 000 kroner (= 1 000 000 · 15 %). Skattemessig verdi per 31. desember 20x1 blir 850 000 kroner (= 1 000 000 – 150 000), mens regnskapsmessig verdi er 800 000 kroner (= 1 000 000 – 200 000).

Varelageret øker med 40 000 kroner (= 250 000 – 210 000). Det gir en varekostnad på 900 000 kroner (= 940 000 – 40 000).

Regnskapsmessig resultat før skatt beregnes som salgsinntekt fratrukket diverse driftsutgifter, varekostnad og avskrivning. Skattemessig avskrivning i år er mindre enn den regnskapsmessige. Det betyr at skattepliktig resultat i år blir høyere enn det regnskapsmessige (men lavere enn det regnskapsmessige i framtiden).

Utsatt skatt 31.12.20x1				
	R-verdi	S-verdi	Midlertidig forskjell	
Varige driftsmidler	800 000 kroner	850 000 kroner	(50 000 kroner)	Skattereduserende
Varelager	250 000 kroner	250 000 kroner	0 kroner	
	1 050 000 kroner	1 100 000 kroner	(50 000 kroner)	Skattereduserende
Midlertidige forskjeller 1.1.			0	
Endring i året			50 000 kroner	
Omregnet til skattebeløp (22 %):				
Utsatt skattefordel per 31.12.20x1 (= – 50 000 · 22 %)			(11 000 kroner)	Eiendel
– Utsatt skatt per 1.1.20x1			0	
Endring av utsatt skatt/skattefordel i året			11 000 kroner	Redusert kostnad

Regnskapsmessig avskrivning er uendret, slik at regnskapsmessig resultat før skatt er uendret. Skattepliktig inntekt og betalbar skatt kan beregnes på følgende måte:

Alt. a)	
Resultat før skatt	250 000 kroner
+ Økning i skattereduserende midlertidig forskjell	50 000 kroner
= Skattemessig resultat	300 000 kroner

Alt. b)	
Salgsinntekt	2 000 000 kroner
– Varekostnad	(900 000 kroner)
– Diverse driftsutgifter	(650 000 kroner)
– Skattemessig avskrivning	(150 000 kroner)
= Skattemessig resultat	300 000 kroner

Betalbar skatt	(= 300 000 · 22 %)	(66 000 kroner)
– Økning utsatt skattefordel	(= – 50 000 · 22 %)	11 000 kroner
= Skattekostnad	(= 250 000 · 22 %)	(55 000 kroner)

Resultat før skatt	250 000 kroner
– Skattekostnad	(55 000 kroner)
Årsoverskudd	195 000 kroner

TK-selskap AS (1)	Saldobalanse per 31.12.20x1		Posteringer		Resultat 20x1		Balanse per 31.12.20x1	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Utsatt skattefordel	0		⁴ 11 000				11 000	
Varig driftsmiddel	1 000 000			¹ 200 000			800 000	
Varelager	210 000		² 40 000				250 000	
Diverse eiendeler	1 200 000						1 200 000	
Aksjekapital		100 000						100 000
Annen egenkapital		300 000		⁵ 195 000				495 000
Diverse gjeld		1 600 000						1 600 000
Betalbar skatt		0		³ 66 000				66 000
Skyldig aksjeutbytte		0						0
Salgsinntekter		2 000 000				2 000 000		
Varekjøp	940 000			² 40 000	900 000			
Diverse driftsutgifter	650 000				650 000			
Avskrivning	0		¹ 200 000		200 000			
					1 750 000	2 000 000		
Skattekostnad	0		³ 66 000	⁴ 11 000	55 000			
					1 805 000	2 000 000		
Avsatt annen EK			⁵ 195 000		195 000			
	4 000 000	4 000 000	512 000	512 000	2 000 000	2 000 000	2 261 000	2 261 100

Regnskapsmessig resultat	
Inntekter	2 000 000
– Kostnader inkl. skatt	(1 805 000)
= Årsresultat (overskudd)	195 000

Resultatdisponering	
Årsresultat (overskudd)	195 000
▪ Avsatt annen egenkapital	195 000
= Sum disponert	195 000

- ¹ Avskrivning på 200 000 kroner (= 1 000 000/5)
- ² Økning av varelageret på 40 000 kroner (= 250 000 – 210 000)
- ³ Avsetning til betalbar skatt 66 000 kroner
- ⁴ Avsatt til utsatt skattefordel (eiendel) 11 000 kroner
- ⁵ Avsatt til annen egenkapital 195 000 kroner.

Det er kun skattemessig behandling som er endret. Redusert skattemessig avskrivning i dag gir høyere skattepliktig inntekt i dag (økt betalbar skatt), men gir mindre skatt å betale i framtiden. Tidspunktet for betaling av skyldig skatt er framskyndet. Verdien av økt framtidig skattefradrag balanseføres som en eiendel, utsatt skattefordel.

Oppgave 28.7

Spørsmål a:

Regnskapsmessig behandling av driftsmidlene er den samme som i oppgave 28.6.

Skattemessig avskrivning er nå økt til 300 000 kroner (= 1 000 000 · 30 %.), som gir en skattemessig verdi per 31. desember 20x1 på 700 000 kroner (= 1 000 000 – 300 000).

Vurderingen av varelageret er endret:

Varelager	Kostpris	Virkelig verdi	LVP
Kurante varer	180 000 kroner	400 000 kroner	180 000 kroner
Ukurante varer	70 000 kroner	40 000 kroner	40 000 kroner
	250 000 kroner	440 000 kroner	220 000 kroner

Varelageret må nedskrives med 30 000 kroner, fra 250 000 kroner til 220 000 kroner.

Nedskrivningen av varelageret gir økt varekostnad og reduserer resultatet med 30 000 kroner.

Nedskrivningen gir ikke skattemessig fradrag. Skattemessig verdi er derfor kostpris.

Utsatt skatt beregnes av netto midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige balanseverdier ved årets slutt:

Utsatt skatt 31.12.20x1				
	R-verdi	S-verdi	Midlertidig forskjell	
Varige driftsmidler	800 000 kroner	700 000 kroner	100 000 kroner	Skatteøkende
Varelager	220 000 kroner	250 000 kroner	(30 000 kroner)	Skattereduserende
	1 020 000 kroner	950 000 kroner	70 000 kroner	Skatteøkende
Midlertidige forskjeller i.1.			0 kroner	
Endring i året			(70 000 kroner)	
Omregnet til skattebeløp (22 %):				
Utsatt skatt per 31.12.20x1 (= 70 000 · 22 %)			15 400 kroner	Gjeld
– Utsatt skatt per 1.1.20x1			0	
Endring av utsatt skatt i året (= 70 000 · 22 %)			(15 400 kroner)	Kostnad

Alt. a)	
Resultat før skatt (= 250 000 – 30 000)	220 000 kroner
– Økning i skatteøkende midlertidig forskjell	70 000 kroner
= Skattemessig resultat	150 000 kroner

Betalbar skatt (= 150 000 · 22 %)	(33 000 kroner)
+ Økning utsatt skatt (= 70 000 · 22 %)	(15 400 kroner)
= Skattekostnad (= 220 000 · 22 %)	(48 400 kroner)

Utbyttegrunnlag, jf. aksjeloven § 8-1 første til tredje ledd	
Netto eiendeler inklusive skatt ¹	571 600
– Aksjekapital	(100 000)
= Til disposisjon	471 600
Forsvarlig egenkapital og likviditet, jf. aksjeloven § 8-1 fjerde ledd	
Netto eiendeler inklusive skatt ¹	571 600
– Egenkapitalandel (20 %) (= 2 220 000 · 20 %)	(444 000)
= Til disposisjon	127 600

¹ Diverse eiendeler – diverse gjeld = 2 220 000 – 1 648 400 = 571 600 kroner

For å tilfredsstille kravet til egenkapital, kan det maksimalt utdeles 127 600 kroner i utbytte.

TK-selskap AS (2)	Saldobalanse per 31.12.20x1		Posterings		Resultat 20x1		Balanse per 31.12.20x1	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Varig driftsmiddel	1 000 000			¹ 200 000			800 000	
Varelager	210 000		² 10 000				220 000	
Diverse eiendeler	1 200 000						1 200 000	
Aksjekapital		100 000						100 000
Annen egenkapital		300 000		⁶ 44 000				344 000
Diverse gjeld		1 600 000						1 600 000
Utsatt skatt				⁴ 15 400				15 400
Betalbar skatt		0		³ 33 000				33 000
Skyldig aksjeutbytte		0		⁵ 127 600				127 600
Salgsinntekter		2 000 000				2 000 000		
Varekjøp	940 000			² 10 000	930 000			
Diverse driftsutgifter	650 000				650 000			
Avskrivning	0		¹ 200 000		200 000			
					1 780 000	2 000 000		
Skattekostnad	0		³ 33 000					
			⁴ 15 400		48 400			
					1 828 400	2 000 000		
Avsatt til utbytte			⁵ 127 600		127 600			
Avsatt annen EK			⁶ 44 000		44 000			
	4 000 000	4 000 000	430 000	430 000	2 000 000	2 000 000	2 220 000	2 220 000

Regnskapsmessig resultat	
Inntekter	2 000 000
– Kostnader inkl. skatt	(1 828 400)
= Årsresultat (overskudd)	171 600

Resultatdisponering	
Årsresultat (overskudd)	171 600
▪ Avsatt til aksjeutbytte	121 000
▪ Avsatt annen EK	44 000
= Sum disponert	165 000

¹ Avskrivning på 200 000 kroner (= 1 000 000/5).

² Økning av varelageret på 10 000 kroner (= 220 000 – 210 000).

³ Avsetning til betalbar skatt 33 000 kroner.

⁴ Avsatt til utsatt skatt 15 400 kroner.

⁵ Avsatt til aksjeutbytte 127 600 kroner.

⁶ Avsatt til annen egenkapital 44 000 kroner.

Spørsmål b:

Utgiften til representasjon er bokført i regnskapet og er tatt hensyn til ved beregning av regnskapsmessig resultat før skatt.

Dersom en bokført utgift ikke er skattemessig fradragsberettiget betyr det økt skattepliktig resultat. Betalbar skatt og skattekostnaden øker. Skattekostnaden øker med 4 400 kroner (= 20 000 · 22 %), til 52 800 kroner (= [220 000 + 20 000] · 22 %). Årsresultatet etter skatt endres til 167 200 kroner (= 220 000 – 52 800). Permanente forskjeller påvirker ikke beregningen av utsatt skatt eller utsatt skattefordel.

Oppgave 28.12

Løsning på denne oppgaven finnes som egen fil.

Oppgave 29.6

Spørsmål a:

Konsernregnskapet for 20x1 blir slik:

AS Mor og AS Datter					
Resultatregnskap 20x1	AS Mor	AS Datter	Eliminering		Konsern
			Debet	Kredit	
Driftsinntekter	4 000	2 500	² 600		5 900
Varekostnader	(1 500)	(1 000)		² 600	(1 900)
Andre driftskostnader	(1 800)	(1 100)			(2 900)
Renter fra AS Datter	50	0	³ 50		0
Renter til AS Mor	0	(50)		³ 50	0
Årsoverskudd	750	350			1 100
▪ Avsatt til aksjeutbytte	400	240		⁴ 240	400
▪ Avsatt annen egenkapital	350	110	⁴ 240		700

AS Mor og AS Datter					
Balanse per 31.12.20x1	AS Mor	AS Datter	Eliminering		Konsern
			Debet	Kredit	
Eiendeler					
Anleggsmidler	4 000	2 000			6 000
Aksjer i AS Datter	150	0		¹ 150	0
Varelager	800	400			1 200
Fordring AS Datter	500	0		⁵ 500	0
Andre omløpsmidler	1 550	600			2 150
	7 000	3 000			9 350
Egenkapital og gjeld					
Aksjekapital	800	150	¹ 150		800
Annen egenkapital	2 200	110		⁴ 240	2 550
Avsatt aksjeutbytte	400	240	⁴ 240		400
Gjeld AS Mor	0	500	⁵ 500		0
Annen gjeld	3 600	2 000			5 600
	7 000	3 000			9 350

¹ Posten Aksjer i AS Datter er eliminert mot aksjekapitalen i AS Datter

² Internt kjøp og salg av varer i konsernet er eliminert.

³ Interne renter er eliminert

⁴ Internt aksjeutbytte (fra AS Datter til AS Mor) er eliminert.

⁵ Interne fordringer og gjeld er eliminert

Spørsmål b:

Egenkapital i AS Mor 31.12.20x1	3 000	(= 800 + 2 200)
– Avsatt annen egenkapital 31.12.20x1	(350)	
= Egenkapital i AS Mor 1.1.20x1	2 650	(forutsatt)
+ Tilbakeholdt overskudd i konsernet i 20x1	700	
= Konsernets egenkapital 31.12.20x1	3 350	(= 800 + 2 550)

Oppgave 30.3

Lyng Handel				
Balanse per	31.12.	01.01.	Anvendelse	Anskaffelse
Eiendeler				
Varige driftsmidler	1 710	1 375	335	
Varer	680	650	30	
Kundefordringer	350	375		25
Kontanter	60	100		40
Sum eiendeler	2 800	2 500		
Egenkapital og gjeld				
Lyng kapital	510	660	150	
Lån i Bedriftsbanken	1 665	1 340		325
Leverandørgjeld	625	500		125
Sum egenkapital og gjeld	2 800	2 500		
Sum endringsbalanse			515	515

1) Varige driftsmidler, kjøp i året

I oppgaven er det ikke gitt noen opplysninger om salg av varig driftsmiddel. Kjøp av varige driftsmidler kan beregnes slik:

Verdi 31.12.	=	Verdi 01.01.	+ Kjøp	– Avskrivninger
1 710	=	1 375	+ Kjøp	– 850

Kjøp i løpet av året utgjør dermed 1 185 kroner ($= 1\,710 - 1\,375 + 850$).

2) Opptak og nedbetaling på langsiktig lån

Opptak av nytt langsiktig lån (LG) kan beregnes slik:

LG 31.12.	=	LG 01.01.	+ Nytt lån	– Avdrag
1 665	=	1 340	+ Nytt lån	– 260

Økt langsiktig lån i løpet av året utgjør dermed 585 kroner ($= 1\,665 - 1\,340 + 260$).

3) Egenkapital

Egenkapital 31.12.		510
– Egenkapital 01.01		(660)
= Endring	=	(150)
Årets overskudd tillagt egenkapitalen		(90)
= Avvik = Reduksjon av egenkapital = privatuttak	=	(240)

4) Tilførsel fra årets virksomhet (drift)

Årets overskudd		90
+ Avskrivning		850
= Tilført fra driften	=	940

En mer informativ analyse vil se slik ut:

Anskaffelse av midler		
Tilført fra årets drift	940	
Redusert kundefordringer	25	
Nytt langsiktig lån	585	(= 325 + 260)
Økt leverandørgjeld	125	
Reduksjon av kontantbeholdningen	40	
Sum	1 715	

Anvendelse av midler	
Kjøp av varig driftsmiddel	1 185
Kjøp av varer	30
Betalt avdrag på langsiktig lån	260
Privatuttak	240
Sum	1 715

Lyng Handel			
Kontantstrømoppstilling – indirekte metode		20x1	Note
<i>Kontantstrøm fra driften</i>			
Årets overskudd		90	
+ Avskrivning		850	
= Tilført fra årets virksomhet		940	4
– Økt varelager		(30)	BAL
+ Redusert kundefordringer		25	BAL
+ Økt leverandørgjeld		125	BAL
A = Netto kontantstrøm fra driften	=	1 060	
<i>Kontantstrøm fra investeringer</i>			
– Utbetalt ved kjøp av varige driftsmidler		(1 185)	1
B = Netto kontantstrøm fra investeringer	=	(1 185)	
<i>Kontantstrøm fra finansiering</i>			
Nytt langsiktig lån		585	2
– Avdrag på langsiktig lån		(260)	2
– Privatuttak		(240)	3
C = Netto kontantstrøm fra finansiering	=	85	
A + B + C = Endring i likvider (kontanter)	=	(40)	
+ Kontanter per 01.01.		100	
= Kontanter per 31.12.	=	60	

Oppgave 30.6

Anne Berg Handel AS			Endringsbalanse	
Balanse per	31.12	1.1	Anvendelse	Anskaffelse
Eiendeler				
Varig driftsmiddel	5 700	4 600	1 100	
Varelager	1 200	1 000	200	
Kundefordringer	750	1 000		250
Kontanter	350	400		50
Sum eiendeler	8 000	7 000		
Egenkapital og gjeld				
Aksjekapital	1 000	400		600
Annen egenkapital	534	300		234
Langsiktig lån	5 200	4 900		300
Betalbar skatt	66	44		22
Leverandørgjeld	650	1 000	350	
Annen kortsiktig gjeld	550	356		194
Sum EK og gjeld	8 000	7 000		
Sum endringsbalanse			1 650	1 650

Anne Berg Handel AS			Note
Kontantstrømoppstilling – direkte metode			
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter			
	Innbetaling fra salg av varer og tjenester	5 250	1
	– Utbetaling til varekreditorer	(2 950)	2
	– Utbetaling til andre kreditorer	(1 306)	3
	– Betalt i renter	(500)	4
	– Betalt i skatt	(44)	5
A	= Netto kontantstrøm fra driften	450	
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
	Kjøp av varige driftsmidler	(1 700)	6
	Salg av varige driftsmidler	300	6
B	= Netto kontantstrøm fra investeringer	(1 400)	
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter			
	Opptak av nytt langsiktig lån	700	7
	Avdrag på langsiktig lån	(400)	7
	Innbetaling av ny egenkapital	600	8
C	= Netto kontantstrøm fra finansiering	900	
	A + B + C = Netto endring av kontanter gjennom året	(50)	
	+ Kontanter per 01.01.20x1	400	
	= Kontanter per 31.12.20x1	350	

1. Innbetaling fra salg av varer og tjenester/fra kunder

Salgsinntekter	5 000
+ Reduksjon av kundefordringer	250
= Innbetaling fra kunder	5 250

2. Utbetaling til varekreditorer

Varekostnader	(2 400)
– Økning av varelager	(200)
= Kjøpt varer for	(2 600)
– Reduksjon av varekreditorer (vareleverandører)	(350)
= Utbetaling til varekreditorer	(2 950)

3. Utbetaling til andre kreditorer

Annen driftskostnad	(1 500)
+ Økning av annen kortsiktig gjeld	194
= Utbetaling til andre kreditorer	(1 306)

4. Betalt i renter

Tilsvarende rentekostnadene i resultatregnskapet.

5. Betalt i skatt

Tilsvarende skyldig betalbar skatt ved årets begynnelse

6. Investering i og salg av varige driftsmidler

Saldo 31.12.	=	Saldo 01.01.	+ Tilgang	– Avgang	– Avskrivninger
5 700	=	4 600	+ 1 700	?	– 400

Den balanseførte verdien ved avgang er 200 kroner (= 5 900 – 5 700).

Salgssum solgt driftsmiddel er 300 kroner (= 200 + 100).

7. Opptak av ny langsiktig gjeld

Saldo 31.12.	=	Saldo 01.01.	+ Nytt lån	– Avdrag
5 200	=	4 900	?	– 400

Opptak av nytt lån utgjør dermed 700 kroner (= 5 200 – 4 500).

8. Ny egenkapital

Egenkapital 31.12.	1 525
– Egenkapital 01.01	(700)
= Endring	825
Årets overskudd avsatt til annen egenkapital	(225)
= Avvik = Tilførsel av egenkapital = Økt aksjekapital	600

Anne Berg Handel AS		
Kontantstrømoppstilling – indirekte metode		20x1
	<i>Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter</i>	Note
	Resultat før skatt	300
	– Betalt i skatt	(44) 5
	Avskrivninger	400 Resultat
	Gevinst ved salg av varige driftsmidler	(100) Resultat
	<u>Periodisering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld</u>	
	– Økt varelager	(200) Balanse
	Reduksjon i varedebitorer/kundefordringer	250 Balanse
	– Reduksjon i varekreditorer	(350) Balanse
	Økning av annen kortsiktig gjeld	<u>194</u> Balanse
A	= Netto kontantstrøm fra driften	450
B	= Netto kontantstrøm fra investering	(1 400)
C	= Netto kontantstrøm fra finansiering	<u>900</u>
	A + B + C = Netto endring av likvider gjennom året	(50)
	+ Kontanter per 01.01.20x1	<u>400</u>
	= Kontanter per 31.12.20x1	350

Beregning av kontantstrøm fra driften starter med årets resultat. Videre korrigeres det for resultatposter som ikke medfører utbetaling som avskrivning. Videre korrigeres det for gevinst (eller tap) ved salg av varige driftsmidler. Dette er begrunnet med at salgssummen (innbetalingen) brukes ved beregning av kontantstrøm fra investeringer (ellers ville gevinsten blitt tatt med dobbelt). Videre korrigeres det for periodiseringer av omløpsmidler og kortsiktig gjeld – se endringsbalansen.

Oppgave 30.8

Vika Eiendom AS				Endringsbalanse	
Balanse per 31.12.	20x2	20x1	Anvendelse	Anskaffelse	
Eiendeler					
Tomt	400	920			520
Bygg I	0	4 100			4 100
Bygg II	8 000	6 200	1 800		
Bankinnskudd	2 800	1 180	1 620		
Sum eiendeler	11 200	12 400			
Balanse per 31.12.	20x2	20x1			
Egenkapital og gjeld					
Aksjekapital	2 400	1 000			1 400
Annen egenkapital	1 820	1 040			780
	4 220	2 040			
Langsiktig lån	6 120	9 300	3 180		
Forskudd fra kunder	450	536	86		
Betalbar skatt	220	264	44		
Påløpte renter	190	260	70		
Sum EK og gjeld	11 200	12 400			
Sum endringsbalanse			6 800		6 800

Vika Eiendom AS			
Kontantstrømoppstilling – direkte metode			Note
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter			
	Innbetaling fra kunder	7 914	1
	– Utbetaling til ansatte og andre kreditorer	(2 620)	2
	– Betalt i renter	(2 560)	3
	– Betalt i skatt	(264)	4
A	= Netto kontantstrøm fra driften	2 470	
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
	Innbetalt ved salg av varige driftsmidler	3 380	5
	Utbetalt ved kjøp av varige driftsmidler	(2 450)	6
B	= Netto kontantstrøm fra investeringer	930	
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter			
	Opptak av nytt langsiktig lån	1 200	7
	Avdrag på langsiktig lån	(4 380)	7
	Ny egenkapital	1 400	8
C	= Netto kontantstrøm fra finansiering	(1 780)	
	A + B + C = Netto endring av kontanter gjennom året	1 620	
	+ Kontanter per 01.01.	1 180	
	= Kontanter per 31.12.	2 800	

1. Innbetaling fra salg av varer og tjenester/fra kunder

Leieinntekter	8 000
– Reduksjon av forskudd fra kunder	(86)
= Innbetaling fra kunder	7 914

2. Utbetaling i lønn og til kreditorer

Lønnskostnad	(900)
Annen driftskostnad	(1 720)
= Utbetaling til ansatte og andre kreditorer	(2 620)

3. Betalt i renter

Rentekostnad		(2 490)
+ Reduksjon i påløpte renter		(70)
= Betalt i renter		(2 560)

4. Betalt i skatt

Betalt i skatt tilsvarer skyldig betalbar skatt ved årets begynnelse.

5. Innbetaling ved salg av varig driftsmiddel (Bygg I)

Saldo 31.12.	=	Saldo 01.01.	+ Tilgang	– Avgang	– Avskrivninger
0	=	4 100	0	?	– 400

Balanseførte verdi ved avgang er på 3 700 (= 4 100 – 400).

Tap ved salg vises i resultatregnskapet.

Salgssum solgt driftsmiddel er dermed på 3 380 (= 3 700 – 320).

6. Utbetaling ved kjøp av varig driftsmiddel (Tilgang Bygg II)

Saldo 31.12.	=	Saldo 01.01.	+ Tilgang	– Avgang	– Avskrivninger
8 000	=	6 200	?	0	– 650

Tilgang (påkostning) for Bygg II er 2 450 (= 8 000 – (6 200 – 650)).

7. Opptak av nytt lån og avdrag på langsiktig lån

Saldo 31.12.	=	Saldo 01.01.	+ Nytt lån	– Avdrag
6 120	=	9 300	+ 1 200	?

Avdrag på lån utgjør dermed 4 380 (= 9 300 + 1 200 – 6 120).

8. Ny egenkapital

Egenkapital 31.12.		4 220
– Egenkapital 01.01		(2 040)
= Endring		2 180
– Årets overskudd, avsatt annen egenkapital		(780)
= Avvik = Tilførsel av ny egenkapital = Økt aksjekapital		1 400

Vika Eiendom AS		20x2	
Kontantstrømoppstilling – indirekte metode			
<i>Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter</i>			Note
Resultat før skatt		1 000	
– Betalt i skatt		(264)	4
Avskrivninger		1 050	Resultat
Nedskrivning tomt		520	Resultat
Tap ved salg av varige driftsmidler		320	Resultat
Periodisering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld			
Reduksjon av forskudd fra kunder		(86)	Balanse
Reduksjon av påløpte renter		(70)	Balanse
A = Netto kontantstrøm fra driften		2 470	
B = Netto kontantstrøm fra investering		930	
C = Netto kontantstrøm fra finansiering		(1 780)	
A + B + C = Netto endring av kontanter gjennom året		1 620	
+ Kontanter per 01.01.		1 180	
= Kontanter per 31.12.		2 800	

Oppgave 30.10

Rotvoll Handel AS			Endringsbalanse	
Balanse per 31.12.	20x2	20x1	Anvendelse	Anskaffelse
Eiendeler				
Bygninger	120 000	115 000	5 000	
Sum anleggsmidler	120 000	115 000		
Varebeholdning	17 100	12 000	5 100	
Kundefordringer	13 600	14 000		400
Aksjer	7 200	3 400	3 800	
Kontanter og bankinnskudd	3 100	1 600	1 500	
Sum omløpsmidler	41 000	31 000		
Sum eiendeler	161 000	146 000		

Egenkapital og gjeld			Endringsbalanse	
Aksjekapital	10 000	4 000		6 000
Overkurs	10 100	6 100		4 000
Annen egenkapital	22 080	18 900		3 180
Sum egenkapital	42 180	29 000		
Utsatt skatt	9 130	8 800		330
Annen langsiktig gjeld	82 600	75 500		7 100
Sum langsiktig gjeld	91 730	84 300		
Skyldig lønn og skattetrekk	3 750	3 200		550
Betalbar skatt	990	880		110
Avsatt aksjeutbytte	1 500	3 000	1 500	
Leverandørgjeld	18 450	21 620	3 170	
Påløpte renter	2 400	4 000	1 600	
Sum kortsiktig gjeld	27 090	32 700		
Sum egenkapital og gjeld	161 000	146 000		
Sum endringsbalanse			21 670	21 670

Rotvoll Handel AS			Note
Kontantstrømoppstilling – direkte metode			
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter			
	Innbetaling fra kunder	118 900	(1)
	– Utbetaling ved kjøp av varer og tjenester	(87 770)	(2)
	– Utbetaling til ansatte, arbeidsgiveravgift og skattetrekk	(14 450)	(3)
	– Utbetaling ved kjøp av aksjer	(1 300)	(4)
	Innbetaling av renter	500	(5)
	– Utbetaling av renter	(15 600)	(6)
	– Betalt i skatt	(880)	(7)
A	= Netto kontantstrøm fra driften	(600)	
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
	Innbetaling ved salg av bygning	13 400	(8)
	– Utbetaling ved kjøp av bygning	(25 400)	(8)
B	= Netto kontantstrøm fra investeringer	(12 000)	
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter			
	Innbetaling ved opptak av ny langsiktig gjeld	15 100	(9)
	– Utbetaling av avdrag på langsiktig gjeld	(8 000)	(9)
	Innbetaling av ny egenkapital inklusive overkurs	10 000	(10)
	– Utbetalt aksjeutbytte	(3 000)	(11)
C	= Netto kontantstrøm fra finansiering	14 100	
	A + B + C = Netto endring av kontanter gjennom året	1 500	
	+ Kontanter per 01.01.20x2	1 600	
	= Kontanter per 31.12.20x2	3 100	

1) Innbetaling fra kunder

Salgsinntekter	120 000
– Tap på fordringer	(1 500)
+ Reduksjon av kundefordringer	400
= Innbetaling fra kunder	118 900

2) Utbetaling for kjøp av varer og tjenester

Varekostnad	(60 000)
Annen driftskostnad	(21 000)
– Tap på fordringer (se note 1)	1 500
+ Økt varebeholdning	(5 100)
+ Reduksjon av leverandørgjeld	(3 170)
= Utbetaling til andre kreditorer	(87 770)

3) Utbetaling i lønn, skattetrekk m.m.

Lønnskostnader	(15 000)
– Økt skyldig lønn m.m.	550
= Utbetaling til lønn m.m.	(14 450)

4) Tilgang (kjøp) /avgang (salg) markedsbaserte aksjer

Det framgår av note 3 at det ikke var noe salg av aksjer i løpet av året. Årets investeringer kan beregnes slik:

Saldo 31.12.	=	Saldo 01.01.	+ Tilgang	– Avgang	+ Verdiøkning
7 200	=	3 400	+ Tilgang	+ 0	+ 2 500

Tilgangen utgjør dermed 1 300 kroner (= 7 200 – 5 900). Tilgangen tas med som utbetaling i kontantstrømpoppstillingen.

5) Innbetaling av renter

Tilsvarende renteinntektene i resultatregnskapet.

6) Utbetaling av renter

Rentekostnad	(14 000)
+ Nedgang i påløpte renter	(1 600)
= Utbetaling av renter	(15 600)

7) Utbetaling i skatt

Skattekostnad	(1 320)
– Økt betalbar skatt i balansen	110
– Økt utsatt skatt i balansen	330
= Utbetaling i skatt	(880)
= Avsatt betalbar skatt per 01.01.20x2	

Skattekostnaden består av avsetning til betalbar skatt på 1 215 og en økning i utsatt skatt på 405 kroner.

8) Investering i og salg av bygninger

Saldo 31.12.	=	Saldo 01.01.	+ Tilgang	– Avgang	– Avskrivning
120 000	=	115 000	+ 25 400	– avgang	– 12 000

Avgang til balanseført verdi er 8 400 (= 128 400 – 120 000). Salgssummen beregnes slik:

Avgang til balanseverdi	8 400
+ Gevinst ved avgang	5 000
= Salgssum	= 13 400

9) Opptak/avdrag annen langsiktig gjeld

Saldo 31.12.	=	Saldo 01.01.	+ Nytt lån	– Avdrag
82 600	=	75 500	+ Nytt lån	– 8 000

Nytt lån i løpet av året utgjør dermed 15 100 kroner (= 82 600 – 67 500). Nytt lån er innbetaling, mens betalte avdrag er utbetaling i kontantstrømoppstillingen.

10) Ny egenkapital (kontantemisjon)

Egenkapital per 31.12.20x2	42 180
– Egenkapital per 01.01.20x2	(29 000)
= Endring	13 180
Årets resultat, disponering	
– Avsatt til annen egenkapital	(3 180)
= Avvik = Kapitalforhøyelse (emisjon)	10 000
▪ Økt aksjekapital	6 000
▪ Økt overkurs	4 000

11) Utbetalt i aksjeutbytte

Avsatt aksjeutbytte (resultat)	(1 500)
+ Avsatt aksjeutbytte balanse (reduksjon)	(1 500)
= Utbetalt aksjeutbytte inneværende år	(3 000)
= Avsatt aksjeutbytte per 01.01.20x2	

Rotvoll Handel AS		Noter
Kontantstrømoppstilling – indirekte metode		
<i>Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter</i>		
Ordinært resultat før skattekostnad	6 000	
– Betalt i skatt	(880)	(7)
+ Avskrivning	12 000	Resultat
– Verdiøkning aksjer	(2 500)	Resultat
– Gevinst bygning	(5 000)	Resultat
– Utbetaling ved kjøp av aksjer	(1 300)	(4)
<u>Periodisering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld</u>		
– Økning av varebeholdning	(5 100)	Balanse
+ Reduksjon av kundefordringer	400	Balanse
+ Økning i skyldig lønn og skattetrekk	550	Balanse
– Reduksjon av leverandørgjeld	(3 170)	Balanse
– Reduksjon av påløpte renter	(1 600)	Balanse
A = Netto kontantstrøm fra drift	(600)	
B = Netto kontantstrøm fra investeringer	(12 000)	(8)
C = Netto kontantstrøm fra finansiering	14 100	(9 – 11)
A + B + C = Netto endring av kontanter gjennom året	1 500	
+ Kontanter per 01.01.20x2	1 600	
= Kontanter per 31.12.20x2	3 100	

Oppgave 30.11

Tempo Handel AS		
Kontantstrømoppstilling – direkte metode		
		Note
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetaling fra salg av varer og tjenester	116 000	1
– Utbetaling til leverandører og andre kreditorer	(87 200)	2
– Utbetaling i lønn, skattetrekk mv	(15 765)	3
Innbetaling av renter	310	4
– Utbetaling av renter	(2 850)	5
– Utbetaling av skatt	(220)	6
A = Netto kontantstrøm fra driften	<u>10 275</u>	
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
– Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	(39 900)	7
Innbetaling ved salg av driftsmidler	18 800	7
B = Netto kontantstrøm fra investeringer	<u>(21 100)</u>	
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Opptak av ny langsiktig lån	11 825	8
– Avdrag på langsiktig lån	(4 500)	8
Opptak (økning) av kassakredittlån	2 980	9
Ny egenkapital	1 500	10
– Utbetalt i aksjeutbytte	(580)	11
C = Netto kontantstrøm fra finansiering	<u>11 225</u>	
A + B + C = Netto endring av kontanter gjennom året	<u>400</u>	
+ Kontanter per 01.01.20x1	4 500	
= Kontanter per 31.12.20x1	<u>4 900</u>	

I notene nedenfor er en innbetaling angitt med et positivt tall, mens negative tall er utbetaling.

1. Innbetaling fra salg av varer og tjenester/fra kunder

Salgsinntekter	116 500
Økning av kundefordringer	(500)
= Innbetaling fra kunder	<u>116 000</u>

2. Utbetaling til vareleverandører og andre kreditorer

Varekostnad	(67 570)
Husleie	(11 000)
Annen driftskostnad	(8 100)
Økt varelager	(3 500)
Økt leverandørgjeld	2 970
= Utbetaling til varekreditorer	<u>(87 200)</u>

3. Utbetaling i lønn og skattetrekk mv.

Lønnskostnad	(14 400)
Økt forskuddsbetalt lønn	(1 600)
Økning i skyldig lønn mv.	235
= Utbetaling til ansatte mv	<u>(15 765)</u>

4. Innbetaling av renter

Tilsvarende finansinntektene i resultatregnskapet

310

5. Utbetaling av renter

Rentekostnad	(2 640)
Reduksjon av påløpte renter i balansen	(210)
= Utbetaling i renter	(2 850)

6. Utbetaling i skatt

Skattekostnad	(1 320)
Økning i utsatt skatt (gjeld)	330
Økning i betalbar skatt (gjeld)	770
= Utbetalt i skatt = Skyldig betalbar skatt 1.1.20x3	(220)

7. Investering i og salg av varige driftsmidler (bygninger og tomt)

Tomt

Økning av balanseført verdi av tomt på 1 900 (= 4 000 – 2 100) skyldes i sin helhet reversering av tidligere nedskrivning.

Bygning

Bokført verdi solgt bygning er i notene oppgitt til 15 300.

Saldo 31.12.	=	Saldo 01.01.	+ Tilgang	– Avgang	– Avskrivninger
50 000	=	37 900	?	– 15 300	– 12 500

Tilgang (kjøp og påkostning) i året utgjør 39 900 (= 50 000 – [37 900 – 15 300 – 12 500])
 Resultatført gevinst ved salg av bygning er på 3 500. Salgssum solgt driftsmiddel er dermed på 18 800 (= 15 300 + 3 500).

8. Opptak av nytt langsiktig lån

Avdrag på 5 500 er oppgitt i note til regnskapet.

Saldo 31.12.	=	Saldo 01.01.	+ Nytt lån	– Avdrag
34 165	=	26 840		– 4 500

Opptak av nytt lån utgjør dermed 11 825 (= 34 165 – [26 840 – 4 500]).

9. Opptak av kassakredittgjeld

Tilsvarende endringen i balanseverdien i året (= 9 500 – 6 520) 2 980

10. Ny egenkapital

Egenkapitalen består av aksjekapital, overkurs og annen egenkapital.

Egenkapital 31.12.	18 180
– Egenkapital 01.01	(16 000)
= Endring	2 180
Tilbakeholdt overskudd (= 4 680 – 4 000)	(680)
= Avvik = Tilførsel av egenkapital	1 500

Økning av egenkapital er bokført med 500 i økt aksjekapital og 1 000 i overkurs.

11. Betalt aksjeutbytte

Tilsvarende skyldig beløp per 1.1.20x3.

Tempo Handel AS		
Kontantstrømoppstilling – indirekte metode		20x3
<i>Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter</i>		Note
Resultat før skatt		6 000
– Betalt i skatt		(220) 6
Avskrivninger		12 500 Resultat
Reversering av nedskrivning tomt		(1 900) Resultat
Gevinst ved salg av bygning		(3 500) Resultat
<u>Periodisering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld</u>		
Økt varelager		(3 500) Balanse
Økt kundefordringer		(500) Balanse
Økt forskuddsbetalt lønn		(1 600) Balanse
Økt leverandørgjeld		2 970 Balanse
Økning i skyldig lønn mv		235 Balanse
Reduksjon av påløpte, ikke betalte renter		(210) Balanse
A = Netto kontantstrøm fra driften		<u>10 275</u>
B = Netto kontantstrøm fra investering		(21 100)
C = Netto kontantstrøm fra finansiering		<u>11 225</u>
A + B + C = Netto endring av kontanter gjennom året		400
+ Kontanter per 01.01.20x3		<u>4 500</u>
= Kontanter per 31.12.20x3		4 900

Bedriften er tilført 10 275 i kontanter fra drift og 11 225 fra finansiering, til sammen 21 500. Av dette har bedriften investert 21 100 i varige driftsmidler, resten på 400 er brukt til å øke kontantbeholdningen ved slutten av perioden.